Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XL. — Wydana i rozesłana dnia 16 września 1875.

122.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 30 sierpnia 1875,

tyczące się zniesienia zakładu teologicznego grecko-oryentalnego w Czerniowcach, tudzież ustanowienia i urządzenia wydziału teologicznego grecko-oryentalnego w uniwersytecie czerniowieckiem Franciszka Józefa.

Na mocy najwyższego postanowienia z dnia 29 sierpnia 1875 postanawiam co następuje:

§. 1.

Zakład teologiczny grecko-oryentalny, w Czerniowcach istniejący, zostaje zniesiony.

Na jego miejsce ustanawia się w c. k. uniwersytecie czerniowieckim Franciszka Józefa wydział teologiczny grecko-oryentalny.

§. 2.

O ile przepisy szczególne niżej podane nie stanowią inaczej, stosować należy do rzeczonego wydziału teologicznego ogólne przepisy i urządzenia akademickie.

Przepisy szczególne, wydane dla wydziałów teologicznych katolickich, nie odnoszą się wcale do wydziału teologicznego grecko-oryentalnego w Czerniowcach.

§. 3.

Na wydziale teologicznym grecko-oryentalnym w Czerniowcach ustanawiają się następujące katedry etatowe zwyczajne:

a) Do nauki biblijnej i exegezy starego testamentu:
b) do nauki biblijnej e exegezy nowego testamentu;
c) do dogmatyki;
d) do teologii moralnej;
e) do historyi kościelnej;
f) do prawa kościelnego;
g) do teologii praktycznej;
h) do języków wschodnich.

Każdy inny przedmiot wykładowy, którego nauka jest według planu wykładów, obowiązkową, przyłączony będzie do jednej z katedr etatowych, o ile uzdolnienie osób na to pozwoli.

W podobny sposób profesorowie mogą być także zobowiązani do wykładania przedmiotów nadobowiązkowych.

Tylko o ile jedno lub drugie byłoby niemożliwem, ustanowieni zostaną profesorowie nadzwyczajni lub przypuszczeni będą docenci prywatni do wykładania przedmiotów obowiązkowych pomocniczych lub tych przedmiotów szczególnych, których wykład okaże się pożądanym.

§. 4.

Prezes rządu krajowego mając podać ministerstwu przedstawienia wydziału, tyczące się zamianowania profesorów, jakoteż przypuszczenia docentów prywatnych, zasięgnąć powinien pierwej zdania arcybiskupa czerniowieckiego.

Także minister wyznań i oświecenia zasięgnie zdanie arcybiskupa, gdyby chciał proponować do profesorstwa osobę, której wydział nie przedstawił na posadę.

§. 5.

W przypadkach, gdy niepodobna będzie obsadzić urząd profesorski przez powołanie osoby, można wyjątkowo rozpisać egzamin konkursowy pisemny.

Pytania egzaminowe zadaje wydział.

Konkurs rozpisuje ministerstwo wyznań i oświecenia.

Wypracowania posyłane będą do wydziału, który takowe osądzi i ubiegających się, których uzna za zdatnych, wezwie, aby odbyli Colloquium i wykład popisowy. Przedstawienie na posadę (§. 4) uczyni wydział podług tego jak wykład wypadnie.

W szczególnych przypadkach można uwolnić kandydata od Colloquium i wykładu popisowego, lub też wyznaczyć inny zakład teologiczny, do tego jednak potrzebnem jest zezwolenie ministra wyznań i oświecenia, który także i w tym względzie zażąda opinii arcybiskupa.

§. 6.

Zastępców do katedr opróżnionych mianuje wydział, atoli uwiadomić o tem należy arcybiskupa i postarać się u ministra wyznań i oświecenia o potwierdzenie.

§. 7.

O wyborach, które wydział uskuteczni w myśl ustawy z dnia 27 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 63) uwiadomić należy arcybiskupa.

§. 8.

Arcybiskup ma prawo wywiadywać się o uprawie nauk teologicznych na wydziale i postępie uczniów, tudzież podawać do ministra wyznań i oświecenia wnioski, które w tym względzie uzna za potrzebne.

§. 9.

Rozciągłość obowiązku, ciężącego na profesorach zwyczajnych i nadzwyczajnych pod względem wykładania właściwie swego przedmiotu, określona będzie w Porządku nauk.

Profesor zwyczajny wykładać powinien najmniej dziewięć, nadzwyczajny najmniej siedm godzin na tydzień.

§. 10.

Okoliczność, że uczeń wydziału należy do seminaryum dyecezalnego, nie może uszczuplać jego praw i obowiązków, akademickich.

Gdyby jednak wychowaniec seminaryjny uchybił swoim obowiązkom, albo gdyby mu wytoczono śledztwo porządkowo-karne, lub gdyby mu wymierzono karę porządkową, zawiadomić o tem należy dyrektora seminaryum.

Podobnież uwiadomić należy właściwą władzę dyecezalną gdyby w rzeczonym przypadku znajdował się kandydat stanu kapłańskiego, przyjęty do duchowieństwa dyecezyi krajowej lub zagranicznej.

§. 11.

Program wykładów i Porządek egzaminacyjny na wydziale teologicznym załączone są w dodatkach *A* i *B*.

Takowe obowiązują tymczasowo na pierwsze trzy lata szkolne.

§. 12.

Porządek czynności do swoich narad grono profesorów układa sobie samo i przedstawia takowy ministrowi wyznań i oświecenia do potwierdzenia.

§. 13.

Rozporządzenie to zaczyna obowiązywać od dnia 1 września 1875.

Dodatek *C* zawiera przepisy przechodnie.

Stremayr r. w.

Dodatek A.

Tymczasowy program wykładów na wydziale teologicznym grecko-oryentalnym c. k. uniwersytetu Franciszka Józefa.

§. 1.

Bez naruszenia wolności uczenia się, ci uczniowie wydziału teologicznego grecko-oryentalnego, którzy na podstawie odbytych nauk teologicznych chcą poświęcić się służbie rządowej lub kościelnej albo uzyskać stopień doktora teologii, zastosować się mają do następujących przepisów:

§. 2.

Uczniowie ci obowiązani są uczęszczać na wydział najmniej przez cztery lata i słuchać w tym przeciągu czasu przedmiotów poniżej wyszczególnionych w następującym porządku:

W pierwszym roku:

w pierwszém półroczu:

Encyklopedya i metodologia nauk teologicznych, 2—3 godzin na tydzień.

W obu półroczach:

Język hebrejski, nauka biblijna i exegeza starego testamentu, razem 8—9 godzin.

W drugiem półroczu:

Nauka biblijna i exegeza nowego testamentu, 3—4 godzin.

W drugim roku:

w pierwszem półroczu:

Nauka biblijna i exegeza starego testamentu (ciąg dalszy) 3—4 godzin.

W obu półroczach:

Nauka biblijna i exegeza nowego testamentu (ciąg dalszy), 3—4 godzin, historya kościelna i statystyka kościelna, 7—8 godzin.

W trzecim roku:

w obu półroczach:

Dogmatyka 7—8 godzin, teologia moralna, 7—8 godzin.

W czwartym roku:

w obu półroczach:

Teologia praktyczna (pasterska), oraz katechetyka, homiletyka, liturgika i ćwiczenia do tego potrzebne, ogółem w pierwszem półroczu 10—12 godzin, w drugiem półroczu 7—8 godzin, prawo kościelne i styl urzędowy kościelny, 5—6 godzin.

§. 3.

Oprócz przedmiotów powyższych uczniowie wzmiankowani w §-fie 1-ym obowiązani są słuchać:

1. Na wydziale filozoficznym:

a) w przeciągu pierwszych trzech lat wykładu filozofii;
b) w przeciągu wszystkich ośmiu półroczy, wykładu historyi austryackiej.

2. Na wydziale prawa i administracyi:

w siódmém półroczu:

Historyi i instytucyj prawa rzymskiego.

§. 4.

Które jeszcze wykłady wzwyż rzeczeni kandydaci stopnia doktorskiego z teologii wykazać powinni, przepisuje Porządek dla egzaminów doktorskich z teologii.

§. 5.

Profesorowie wydziału teologicznego obowiązani są urządzić swoje wykłady tak, ażeby uczniowie wzmiankowani w §-fie 1-ym mogli uczynić zadosyć swoim obowiązkom tutaj przepisanym.

Wykłady przeto, wzmiankowane w §-fie 2-gim miewać należy corocznie (a według okoliczności w każdem półroczu) i mniej więcej z zachowaniem ilości godzin tygodniowych, wzwyż wyznaczonej, zapobiegając zbiegowi godzin między przedmiotami obowiązkowemi tego samego półrocza.

§. 6.

Oprócz przedmiotów wyszczególnionych w §-fie 2-gim będą się jeszcze odbywały wykłady w stósownych okresach:

a) z gramatyki właściwości języka w nowym testamencie;
b) z historyi biblijnej: archeologii;
c) z hermeneutyki biblijnej;
d) z historyi nowego kanonu biblijnego;
e) z patrologii;
f) z historyi dogmatów i apologetyki;
g) z języka słowiańskiego kościelnego;
h) z symboliki kościoła wschodniego;
i) objaśnienie nomokanonu (a w szczególności Nomokanonos XIV titulorum).

§. 7.

Wszystkie ważne przedmioty połączyć należy z ćwiczeniami seminaryjnemi (konwersatoryami itd.) mającemi odbywać się na wydziale a których urządzenie przepisane będzie w statucie, przez grono profesorów sporządzonym a przez ministra wyznań i oświecenia potwierdzonym.

§. 8.

Zwyczajnym językiem wykładowym na wydziale teologicznym jest niemiecki tak jak i na świeckich wydziałach uniwersytetu czerniowieckiego. Wyjmują się od tego tylko teologia praktyczna — pasterska, homiletyka, liturgika i należące do takowych ćwiczenia, które będą wykładane zwyczajnie w języku rumuńskim i ruskim.

Ażeby ułatwić przejście pozwala się wyjątkowo ograniczyć używanie języka niemieckiego tylko do wykładu historyi kościelnej, prawa kościelnego i przedmiotów teologicznych pomocniczych.

§. 9.

Uczniom wydziału teologicznego półrocze będzie policzone tylko wtedy, jeżeli w jednym roku uczęszczali na taką ilość wykładów obowiązkowych i nadobowiązkowych, że dzieląc takowe równo, wypadnie na jedno półrocze najmniej 20 (w czwartem i ósmem półroczu najmniej 12) godzin na tydzień. Liczą się tu także wykłady słuchane na innych wydziałach.

Dodatek B.

Tymczasowy Porządek egzaminacyjny wydziału teologicznego grecko-oryentalnego w c. k. uniwersytecie Franciszka Józefa w Czerniowcach.

§. 1.

Ci uczniowie wydziału teologicznego grecko-oryentalnego, którzy na podstawie odbytych nauk teologicznych chcą poświęcić się służbie rządowej albo uzyskać stopień doktora teologii, obowiązani są zdać egzamin z końcem czwartego i z końcem ósmego półrocza.

§. 2.

Z końcem czwartego półrocza zdaje się egzamin egzegetyczno-historyczny a mianowicie:

a) z nauki biblijnej i egzegezy starego testamentu;
b) z nauki biblijnej i egzegezy nowego testamentu;
c) z historyi kościelnej i statystyki kościelnej.

§. 3.

Z końcem ósmego półrocza zdaje się egzamin systematyczno-praktyczny, a mianowicie:

a) z dogmatyki;
b) z teologii moralnej;
c) z teologii praktycznej;
d) z prawa kościelnego.

§. 4.

Kto przechodząc na trzeci rok teologii nie zdaje egzaminu w §-fie 2 wzmiankowanego, zrzeka się tem samem uzyskania posady w służbie rządowej lub kościelnej jakoteż otrzymania stopnia doktora teologii.

Egzaminu tego nie wolno składać później i nie można być od niego uwolnionym.

Egzamin wzmiankowany w §-fie 3-cim można także składać po skończeniu nauk teologicznych.

O ile uzyskany stopień doktora teologii mógłby zastąpić złożenie tego egzaminu, przepisane będzie w Porządku dla egzaminów doktorskich z teologii (§. 12).

§. 5.

Chcąc zdawać egzamin egzegetyczno-historyczny, zgłosić się należy do dekanatu, chcąc zaś zdawać egzamin systematyczno-praktyczny, do przewodniczącego właściwej komisyi egzaminacyjnej. Do prośby dołączyć należy świadectwo dojrzałości i wykaz słuchanych wykładów (Index).

§. 6.

Egzamin będzie się odbywał w tym języku, w którym przedmiot, o który chodzi, zwyczajnie jest wykładany.

§. 7.

Kandydatów zdających egzamin (§§. 2 i 3) aprobuje się przyznając im postęp „dostateczny" ze wszystkich lub przyznając im postęp „celujący" ze wszystkich albo z niektórych przedmiotów egzaminu.

Odrzuca się (postęp „niedostateczny") na pół roku lub na cały rok.

§. 8.

Kandydaci, którzy na egzaminie egzegetyczno historycznym zostali odrzuceni na pół roku, mogą zapisać się na przedmioty trzeciego roku tymczasowo, pod warunkiem aby się utrzymali gdy będą egzamin ponawiać.

Kandydaci, którzy na egzaminie ezegetyczno-historycznym zostali odrzuceni na cały rok, obowiązani są uczęszczać w ciągu tegoż roku na przedmioty egzaminu a mianowicie na tyle godzin, ile potrzeba, aby półrocze drugiego roku mogło być policzone.

§. 9.

Kandydatów upadających na ponownym egzaminie odrzuca się zawsze na rok.

Więcej niż dwa razy ponawiać egzaminu nie można.

§. 10.

Kandydatom wydaje się świadectwo odbytego egzaminu i skutek takowego jakoteż termin ponowienia, jeśli potrzebny, notuje się także w indeksie.

Termin ponowienia wyrazić należy także w świadectwie.

§. 11.

Skład komisyj egzaminacyjnych i instrukcya dla takowych będą przepisane w osobnem rozporządzeniu.

§. 12.

Urządzenie ścisłych egzaminów doktorskich z teologii przepisane będzie na podstawie wniosków grona profesorskiego w osobnem rozporządzeniu.

Dodatek C.

Przepisy przechodnie do rozporządzenia z dnia 30 sierpnia 1875, tyczącego się zniesienia zakładu teologicznego grecko-oryentalnego w Czerniowcach, tudzież ustanowienia i urządzenia wydziału teologicznego grecko-oryentalnego w uniwersytecie czerniowieckim Franciszka Józefa.

§. 1.

Czas, który profesorowie zakładu teologicznego grecko-oryentalnego w Czerniowcach, na zwyczajnych lub nadzwyczajnych profesorów wydziału teologicznego grecko-oryentalnego w czerniowieckim uniwersytecie Franciszka Józefa, powołani, w tamtym zakładzie wysłużyli, będzie im policzony, we względzie praw i roszczeń, z ich nowem stanowiskiem połączonych, w taki sposób, jak gdyby byli ów czas wysłużyli jako tacy w c. k. uniwersytecie.

§. 2.

Uczniom, którzy byli przyjęci do zakładu teologicznego grecko-oryentalnego w Czerniowcach na podstawie świadectwa dojrzałości, uprawniającego do wstępu na akademią, lata nauk, odbytych tamże porządnie, będą doliczone do nauki na wydziale teologicznym w uniwersytecie czerniowieckim.

Uczniowie przeto ci mogą być od razu zapisani na przedmioty wykładane w roku o jeden stopień wyższym; są jednak obowiązani uczęszczać jeszcze jeżeli można na te przedmioty obowiązkowe poprzednich lat, których nie słuchali w zakładzie teologicznym.

§. 3.

Jeżeli taki uczeń zakładu grecko-oryentalnego (§. 2) nie zdał egzaminu, który tam był potrzebny do porządnego przebycia roku, grono profesorskie orzeknie stosownie do istoty przypadku czy można pozwolić mu bezwarunkowo aby się zapisał na rok o jeden stopień wyższy, czyli też tylko pod warunkiem jeżeli zda osobny egzamin wstępny.

§. 4.

Uczniowie, którzy przyjęci byli do zakładu grecko-oryentalnego bez świadectwa dojrzałości, uprawniającego do wstępu na akademią, mogą być zapisani na wydział tylko jako uczniowie nadzwyczajni, a praw służących uczniom zwyczajnym mogą nabyć tylko za wyrażnem zezwoleniem ministra wyznań i oświecenia.

§. 5.

Uczniowie, którzy skończyli porządnie zakład teologiczny grecko-oryentalny, mogą być przypuszeni na podstawie odbytych tamże nauk do egzaminów ścisłych na wydziale teologicznym jeżeli do tamtego zakładu byli przyjęci na mocy świadectwa dojrzałości uprawniającego do wstępu na akademią.

§. 6.

Uczeń ostatniego roku zakładu teologicznego, który w roku szkolnym 1874/5 nie zdał egzaminu potrzebnego do porządnego skończenia roku, może ponowić ten egzamin w ciągu roku szkolnego 1875/6 przed profesorami odpowiednich przedmiotów na wydziale.

Jeżeli zda ten egzamin z dobrym skutkiem, będzie to uważane za porządne skończenie nauk teologicznych w zakładzie teologicznym grecko-oryentalnym (§. 5).